

PARENGĖ:

psichologė

IRINA KUZNETSOVA

TYRIMO AKTUALUMAS

- Didelis patyčių paplitimo mastas Lietuvoje verčia susirūpinti bei skatina ieškoti sprendimų ir tinkamiausių kiekvienai mokyklai prevencinių priemonių
- Veiksmingiausias problemų sprendimo būdas - ***atviras bendradarbiavimas*** su mokinių tėvais, mokytojais ir pagalbą teikiančiais specialistais
- Vieningas, visiems priimtinių priemonių smurtui stabdyti, pasirinkimas ir taikymas
- ***Patyčių mažinimas mokykloje – nuolatinis smurtinių veiksmų pastebėjimo ir stabdymo procesas, už kurį visi turime prisiimti atsakomybę***

PATYČIŲ SAMPRATA

- Patyčios nėra „juokavimas“ ar „erzinimas“ – tai agresyvus elgesys ir sistemingas piktnaudžiavimas savo galia, atliekant pasikartojančius veiksmus ir skaudinant negalintį apsiginti asmenį
- Galima išskirti tris patyčioms būdingus elementus:
  - tyčinį agresyvų elgesį;
  - smurtinio elgesio kartojimąsi (tyčiniai veiksmai nėra vienkartiniai);
  - jėgų netolygumą (asmuo, iš kurio tyčiojama, negali apsiginti, yra fiziškai ir (arba) emociškai silpnesnis).

Mūsų šalies įstatymai vertina patyčias kaip vieną iš smurto formų, kurią būtina stabdyti

PATYČIŲ PASEKMĖS

- Patyčios gali turėti *ilgalaikių pasekmių* ne tik aukoms, bet ir skriaudėjams, patyčių stebėtojams, taip pat *bendram mokyklos mikroklimatui*
- Vieninga patyčių atpažinimo ir reagavimo į jas strategija gali padėti kurti saugią mokyklą
- Vaikas, mokydamasis saugioje, lygiaverčiais santykiais grįstoje aplinkoje, tobulins ne tik žinias, bet ir socialinius įgūdžius
- *Suaugusieji tiek mokykloje, tiek už jos ribų gali ir turi stabdyti patyčias*

TYRIMO TIKSLAS

- ĮVERTINTI PATYČIŲ MASTĄ MOKYKLOJE
- NUMATYTI PAGALBOS GALIMYBES
VAIKAMS, PEDAGOGAMS, TĖVAMS IR
GLOBĖJAMS

TYRIMO INSTRUMENTAI

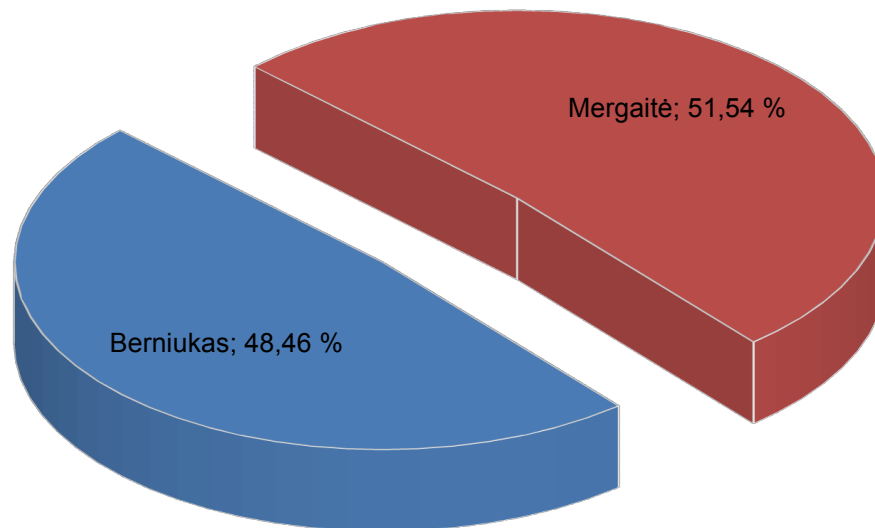
- VAIKŲ LINIJOS klausimynas (adaptuota versija)

TYRIMO EIGA

- Diskusinio pobūdžio pamoka (patyčių samprata, konfliktų ir patyčių skirtumai, sprendimo ir pagalbos būdai ir t.t)
- Anketos pildymo instruktažas
- Interaktyvus testas „Kaip atpažinti patyčias“
<http://uzsaugialietuva.lt/testas/>
- Diplomų įteikimas 😊

TYRIMO DALYVIAI

2-4 klasių moksleiviai. Viso 130 mokinių

DUOMENŲ ANALIZĖ

- Duomenų analizė atlikta su SPSS 22 programa

Tyrimo rezultatai / išvados

- Statistiškai reikšmingai didesnė dalis mokinių mokykloje jaučiasi saugiai, apie trečdalį kartais saugiai, kartai nesaugiai, ir labai mažas procentas vaikų mokykloje nesijaučia saugūs
- Statistiškai reikšmingai didesnė dalis mokinių nurodė, kad niekada nėra patyrę patyčių, apie trečdalį mokinių nurodė, kad bent kartą į savaitę patyrė patyčias
- Patyčias moksleiviai dažniausiai patyrė klasėje arba mokyklos kieme
- Dažniausia patirtų patyčių forma buvo prasivardžiavimas, erzinimas
- Statistiškai reikšmingai didesnė dalis mokinių nėra linkusi dėl patyčių nelankyti mokyklos ar pamokų
- Patys iš kitų tyčiojėsi, nurodė apie penktadalis tyrime dalyvavusių moksleivių
- Statistiškai reikšmingai didžioji dauguma vaikų nurodė, kad mokytojai visada arba daržnai stabdo patyčias, kiti respondentai nurodė, kad nėra susidurę su patyčiomis ir negalėjo atsakyti į šį klausimą
- Reikšmingai didesnė dalis mokinių nurodė, kad mokytojos niekada nesityčioja iš mokinių, apie penktadalį mokinių nurodė, kad tyčiojasi kartais

POVEIKIO PRIEMONĖS

- Mokyklos bendruomenės švietimas: patyčių atpažinimo tinkamo reagavimo, registravimo, aprašymo temomis
- Reagavimo į patyčias, pagalbos vaikui ir poveikio priemonių plano ir eigos mokykloje sudarymas.
- Tėvų ar globėjų bendradarbiavimo skatinimas, didesnė informacijos sklaida ir informavimas
- Metodinės, švietėjiško pobūdžio medžiagos sklaida ir platinimas;
- tėvų ir pedagogų švietimas, prevenciniai užsiėmimai
- Prevenciniai užsiėmimai mokiniams

TYRIMO RIBOTUMAI

- Vaikams labai sudėtinga atskirti konfliktus (pavienius atvejus) nuo patyčių (nuolat besikartojančio veiksmo).
- Mažesnių klasių moksleiviams galėjo būti sudėtinga perskaityt, suprasti ir objektyviai atsakyti į klausimus, nemažai buvo vienas kitam prieštaraujančių atsakymų, daug tiesiog praleistų
- Vaikams itin sudėtinga atsiriboti nuo neigiamos patirties už mokyklos ribų, todėl jų atsakymai ne visuomet atspindi situaciją mokykloje, klasėje

LITERATŪRA

- Robertas Povilaitis, Jurgita Smiltė Jasiulionė, 2008. „Moku bendrauti be patyčių“, rekomendacijos vaikams ir paaugliams.
- Aurelija Jocaitė, Jurgita Smiltė Jasiulionė, Robertas Povilaitis, VšĮ „Vaikų linija“, Ligita Mickienė, Alina Ubaitė-Erlickienė, Janina Urnikienė, Šiaulių miesto pedagoginė psichologinė tarnyba “Reagavimo į patyčias mokykloje rekomendacijos”.